Gemeente Amsterdam

Voorlopig
Versie 2
29 september 2025

Participatieplan project 'Ode aan de Glijbaan'

Participatieplan om samen met bewoners en een kunstenaar te komen tot een iconische, beeldbepalende speelplek die rechtdoet aan de historische betekenis van de Lange Glijbaan.

Auteur(s)
H. Nasim

Opdrachtgever
Gemeente Amsterdam

1 Context en aanleiding

Het project *Ode aan de Lange Glijbaan* heeft als doel een nieuw speeltoestel te realiseren in Amsterdam Zuidoost. De opdracht is om samen met bewoners en een kunstenaar te komen tot een iconische, beeldbepalende speelplek die rechtdoet aan de historische betekenis van de Lange Glijbaan. Het oorspronkelijke werk van Karin Daan (1976) was iconisch en geliefd in de Bijlmer. Dit project grijpt terug op die collectieve herinnering en vertaalt deze naar een eigentijdse, toekomstgerichte invulling.

De opdracht is om via een zorgvuldig participatieproces te komen tot een iconische speelplek oor kinderen dat tevens een kunstzinnig aspect behelst. De speelplek dient te voldoen aan alle wettelijke en technische eisen die horen bij een speelplek. Het resultaat van dit project wordt door de gemeente in beheer genomen als zijnde een speeltoestel, geen "kunstobject" of "monument".

Twee ambities staan centraal:

- Het creëren van een breed draagvlak in de lokale gemeenschap van Amsterdam Zuidoost.
- Het realiseren van een hoogwaardig artistiek eindresultaat.

Het participatieproces wordt in verschillende stappen doorlopen, waarbij bewoners en toekomstige gebruikers op meerdere momenten worden betrokken. Tegelijkertijd vindt afstemming plaats met vertegenwoordigers van de Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuidoost en het Stadscuratorium Amsterdam.

2 Actoren en Rollen

Projectteam
Het projectteam bestaat uit ambtelijke medewerkers van het V&OR, Ingenieursbureau, stadsdeel Zuidoost en R&D en betrokkenen van het Centrum voor beeldende kunst Zuidoost.

Expertcommissie
Een besluitvormend orgaan bestaande uit bewoners en betrokkenen met sterke banden met Zuidoost. De commissie is een gemêleerd gezelschap qua leeftijd, gender, culturele achtergrond en netwerk. De stadsdeelbestuurders geven de expertcommissie mandaat om een keuze te maken tussen de 3 ontwerpen. De ontwerpen voldoen in die fase al aan de uitgangspunten zoals geaccordeerd door de bestuurders middels het voorkeursbesluit (zie Ad.1d).

De expertcommissie is geselecteerd op de volgende criteria:
- Bekend met Zuidoost want geboren en getogen en/of deels nog woonachtig in Zuidoost
- Bekendheid met het kunstwerk van Karin Daan en de geschiedenis van het werk
- Affiniteit met en sensitiviteit voor actuele beeldende kunst
- Kunnen luisteren en argumenteren
- Gemengd qua gender en leeftijd en culturele herkomst

Taken van de Expertcommissie:
- Selectie van drie kunstenaars voor een voorlopig ontwerp.
- Keuze van de uiteindelijke uitvoerende kunstenaar.

Kindercommissie
Adviserend orgaan dat de voorlopige ontwerpen beoordeelt vanuit het perspectief van kinderen. De commissie wordt samengesteld via scholen en/of een openbare oproep.

Commissie KOR
Een commissie van 5 specialisten Kunst in de Openbare Ruimte, allemaal met hun eigen expertises. Zij maken uit een longlist van ca. 50 kunstenaars een shortlist van 10, waarna de Expertcommissie drie kunstenaars selecteert voor het voorlopig ontwerp.

Nog even samenvattend in een tabeloverzicht:

Partij	**Rol**	**Taken / Verantwoordelijkheden**	**Contactpersonen / Samenstelling**
Projectteam	Projectleiding en procesbewaking	Proces bewaken en coördineren	Joost Ruiter (PL) Saskia Bollen (Stadsdeel Zuidoost)
CBK Zuidoost	Procesbegeleider & facilitator	- Begeleiden participatieproces- Coördineren kunstenaarsselectie- Ondersteunen communicatie	Sara Mattens (projectleider)

Expertcommissie	Besluitvormend orgaan	- Selecteren kunstenaars - Keuze definitieve ontwerper	Bewoners & professionals met sterke banden met Zuidoost
Kindercommissie	Adviserend	- Advies geven over voorlopige ontwerpen vanuit perspectief van kinderen	Nog samen te stellen via scholen / oproep
Gemeente / Stadsdeel Zuidoost	Bestuurlijk opdrachtgever	- Eindverantwoordelijk voor besluitvorming	Dagelijks Bestuur SDZO
Stadscuratorium Amsterdam	Adviserend	- Toetsing kunstinhoudelijke kwaliteit- Borging stedelijk beleid	Stadscuratorium leden
Besluitvorming	Overzicht beslissers en adviseurs	- **Beslissers**: Expertcommissie (selectie kunstenaar), Dagelijks Bestuur SDZO (formele goedkeuring) **Adviseurs**: Kindercommissie, Stadscuratorium, bewoners via participatiemomenten	n.v.t.

3 Participatieproces

Startbijeenkomst
Een publieke bijeenkomst (bij CBK Zuidoost of elders) waarin bewoners input geven op vragen als: *Wat is een ode?* En *Waar moet het kunstwerk aan voldoen?* De input wordt meegenomen door de Expertcommissie.

Creatief proces
De drie gekozen kunstenaars starten hun creatieve proces en zullen binnen de gestelde deadline een ontwerp finaliseren. Zo'n drie maanden voor de gestelde deadline zal de hoofdontwerper Zuidoost van R&D feedback geven op de ontwerpen.

Publieke bijeenkomst met voorlopige ontwerpen
De drie geselecteerde kunstenaars presenteren hun voorlopige ontwerpen. Bewoners kunnen feedback geven. Kunstenaars bepalen zelf of en hoe zij deze feedback verwerken in hun definitieve ontwerp.
Tijdens deze bijeenkomst:

- Kunstenaars worden ondersteund door "protagonisten" (sleutelfiguren uit Zuidoost).
- Er is een aanvullend cultureel programma met lokale makers.

Advies en besluitvorming

- Kindercommissie geeft advies over de voorlopige ontwerpen.
- Expertcommissie neemt de input van bewoners, kindercommissie en protagonisten mee in de finale keuze voor één kunstenaar.

Uitwerking

- De kunstenaar krijgt de tijd om het ontwerp af te ronden richting een ontwerp wat in het PBI-proces wordt gezien als een *SO*, een schetsontwerp.
- Het *SO* wordt daarna overgedragen aan het ingenieursbureau van de gemeente Amsterdam voor de verdere technische uitwerking richting VO en DO en de voorbereiding om het speelobject te laten maken door een externe partij en te laten plaatsen.

Rol van de omgevingsmanager
De omgevingsmanager bewaakt de verbinding met bewoners en stakeholders en zorgt voor soepele communicatie tijdens alle fases.

Taken:

- Opstellen en laten ondertekenen van het participatieplan (i.s.m. met de projectleider).
- Coördinatie bewonerscommunicatie (brieven, bijeenkomsten, vragen beantwoorden).
- Signaleren van knelpunten en terugkoppelen naar projectteam.
- Deelnemen aan projectoverleggen en participatiemomenten.
- Monitoren draagvlak en verwachtingen in de omgeving.

Doelen:

- Transparante communicatie en tijdige informatievoorziening.
- Draagvlak behouden en vergroten.
- Risico's voor bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid signaleren en beheersen.

Globale tijdlijn:

1. Startbijeenkomst Q4 2025
2. Selectie kunstenaars Q1 2026
3. Creatief proces Q1 tot Q3 2026
4. Presentatie ontwerpen Q3 2026
5. Advies stadscuratorium Q4 2026
6. Aanvraag externe dekking Q4 2026
7. Duidelijkheid dekking Q1 2027
8. Officieel akkoord en opdracht voor rechtmatige inkoop Q2 2027
9. Productie en plaatsing Q3 2027
10. Opening Q4 2027 of voorjaar 2028

4 Communicatiekalender

Voor alle communicatie activiteiten is V&OR verantwoordelijk, in overleg met communicatieadviseur Stadsdeel zuidoost

Schriftelijk en digitaal	Wanneer	Doelgroep	Verantwoordelijke
Betrokkenen en omwonenden	Tijdens het participatietraject	Betrokkenen, omwonenden, kinderen, scholen	Het CBK verzorgt de participatie gedurende het proces richting het kiezen van een uiteindelijk ontwerp
Bewoners en stakeholders	- 1x algemene brief - 1x vervolgfases	Directe omgeving: Omwonenden en ondernemingen	Omgevingsmanager
bewonersbrief	Voor start werkzaamheden	Omwonenden, ondernemers	Communicatieadviseur Stadsdeel Zuidoost in overleg met omgevingsmanager.
Sociale media	Voor start werkzaamheden en bij einde project	Belangstellenden	Communicatieadviseur Stadsdeel Zuidoost.
Vooraankondigings- en omleidingsborden	Voor start werkzaamheden	Parkgebruikers	Stadswerk, afdeling logistiek

Afkortingenlijst

- **SDZO** – Stadsdeel Zuidoost
- **DB** – Dagelijks Bestuur
- **CBK** – Centrum Beeldende Kunst
- **V&OR** – Directie Verkeer en Openbare Ruimte
- **AOG** – Ambtelijk opdrachtgever
- **IB** – Ingenieursbureau Amsterdam
- **KOR** – Kunst in de Openbare Ruimte
- **SO** – Schetsontwerp
- **VO** – Voorlopig ontwerp